

Krátka TS: Dokončené a fungujúce moduly a časti projektu EÚ Elektronické služby katastra nehnuteľností - ESKN – sú zmluvne prevzaté, čím štát nadobudol licenčné a autorské práva a zdrojové kódy a tie sa môžu začať rozvíjať na prospech zlepšenia elektronizácie katastra a môže sa začať budovať kataster nehnuteľností 21. storočia.

Súčasné vedenie Úradu geodézie kartografie a katastra SR (ďalej len ÚGKK SR) prevzalo dokončené a fungujúce moduly a časti projektu elektronizácie služieb katastra nehnuteľností - ESKN. Projekt sa od pôvodného termínu v roku 2012 až doposiaľ nepodarilo bývalým vedeniam ÚGKK SR dokončiť. Stretával sa s viacerými negatívnymi závermi a dopadmi kontrol Úradu pre verejné obstarávanie, Úradu vládneho auditu, Najvyššieho kontrolného úradu a je od roku 2019 predmetom vyšetrovania NAKA. V roku 2017 dostal aj korekcie za verejné obstarávanie z minulosti. Dokončené a fungujúce moduly a časti projektu ESKN sa po takmer ročnom vyjednávaní s dodávateľom akceptovali a prevzali na základe licenčnej zmluvy a dohody o urovnaní, ktorá sa podpísala dnes 31.08.2021.

Týmto termínom zároveň končí aj zmluva na podporné služby od dodávateľa a akákoľvek právna možnosť jej predĺženia podľa zákona o verejnom obstarávaní, čím ÚGKK SR stráca ďalší časový priestor na prípadné vyjednávanie. Ďalšie vyjednávanie je obmedzené aj technickým stavom katastra, ktorý v súčasnom stave nie je schopný plnohodnotnej prevádzky podľa platnej domácej a európskej legislatívy a požiadaviek verejnosti. Riziká porúch a kolapsu sú nadmieru závažné.

Tým pádom sa ÚGKK SR stáva vlastníkom licenčných práv a zdrojových kódov k projektu ESKN a je možné riešiť naliehavé problémy katastra SR na základe prevzatých a fungujúcich služieb a procesov a projekt udržiavať a čo je najdôležitejšie rozvíjať a vytvoriť modernizovať kataster na 21. storočie.

EÚ projekt ESKN naplnil 5 cieľov podľa výzvy EÚ:

1. Centralizácia IS KN a vytvorenie jednotného a dátovo konzistentného zdroja údajov o KN.
2. Vytvorenie referenčných zdrojových údajov národnej infraštruktúry priestorových informácií.
3. Sprístupnenie el. služieb KN a zabezpečenie ich použiteľnosti na právne úkony.
4. Vytvorenie el. služieb registratúrneho strediska ako jednotného a dátovo konzistentného zdroja údajov KN, sprístupnenie týchto služieb a zabezpečenie ich použiteľnosti na právne úkony.
5. Efektívna integrácia el. služieb KN do celkovej architektúry eGovernmentu, t.j. poskytovanie el. služieb iným modulom IS VS a efektívne využívanie zdieľaných el. služieb poskytovaných iným modulom IS VS

Uzatvoreniu procesu predchádzali dlhodobé transparentné odborné rokovania s dodávateľom a príprava návrhu komplikovanej Licenčnej zmluvy s jej technickými prílohami - Odpočtom dokončených a prevádzkovaných častí diela (Technický odpočet), Finančným odpočtom a ďalšími podpornými dokumentami. Pripravený je akceptačný protokol a tiež interná medziodborová SWOT ÚGKK SR analýza variantov ukončenia s prevzatím dokončených častí resp. neprevzatím dokončených častí projektu ESKN popisujúca a vyhodnocujúca možné scenáre na základe určujúcich kritérií a externá analýza a validovanie 2 scenárov možného ukončenia projektu.

Celý proces návrhu ukončenia projektu viedol ÚGKK SR transparentne a v priebehu rokovaní sa uskutočňovali odborné videokonferencie k odpočtom a aj k návrhu licenčnej zmluvy a procesu uzatvárania projektu ESKN, kde boli prizvaní predstavitelia zainteresovaných orgánov verejnej moci ako NKÚ, MIRRI, MFSR, UVSR, ako aj občianske združenie Slovensko.Digital. Už v novembri 2020 ÚGKK SR vypracoval Technický odpočet, o ktorom informoval a predložil na posúdenie príslušným štátnym organizáciám. Technický odpočet dokončených častí diela ESKN bol z hľadiska kontroly verejnosťou zverejnený a publikovaný v odborných periodikách.

Menované organizácie, ako aj ďalšie súvisiace boli oslovené aj písomne a požiadané o stanovisko, resp. výhrady k predmetu alebo k jednotlivým dojednaniam licenčnej zmluvy a dohody o urovnaní, keďže sa jedná o zavŕšenie mimoriadne komplikovaného technologicko- právneho procesu, zadaného v roku 2009 s plánovaným dokončením v roku 2012. V súčasnosti ÚGKK SR vedie s dodávateľom dva súdne spory.

ÚGKK má vypracované dve analýzy stavu projektu ESKN a možností ďalšieho vývoja. Jedna je externá a druhá podrobná analýza je interná a robili na nej zodpovedné odbory ÚGKK SR.

Najvyšší kontrolný úrad SR v svojom stanovisku k Analýze variantov ukončenia projektu ESKN uviedol, že vybrané riešenie - podpísanie Licenčnej zmluvy je možné považovať z hľadiska efektívnosti použitia verejných prostriedkov a ochrany verejného záujmu za najmenej rizikové riešenie s minimálnym dopadom na ÚGKK SR, štátny rozpočet a neisté výsledky dlhodobých budúcich súdnych sporov.

V externej analýze sa konštatuje, že je zrejme, že ÚGKK SR venoval pri vyjednávaní a aproximáciách znenia dohody enormnú energiu a čas zodpovedných kľúčových pracovníkov. Pre dosiahnutie vyváženej dohody boli na strane ÚGKK SR použité a dôsledne vyčerpané všetky dostupné možnosti a výsledok je možné vnímať ako dosiahnutie „maximálne možného“ v záujme ochrany majetku štátu a hospodárneho využitia verejných prostriedkov. Ďalej je možné konštatovať, že uzatvorenie dohody je vnímané ako nevyhnutný predpoklad pre možnosť ďalšieho prevádzkovania riešenia ESKN, udržateľnosti a potencionálneho rozvoja. Riešenie bez dohody súdnou cestou sa javí ako nevhodné a nerealistické.

V podrobnej Analýze variantov ukončenia projektu - SWOT vypracovanej ÚGKK SR sú posúdené dva varianty ukončenia projektu Elektronické služby katastra nehnuteľností (ďalej ESKN) prevzatím dokončenej časti diela alebo neprevzatím dokončenej časti diela. Varianty sú vyhodnotené z pohľadu finančného, technického, právneho, časového a spoločenského rámca.

Z pohľadu finančného je jednoznačne variant A pre štát výhodnejší a prospešnejší a ekonomickejší ako variant B, ktorý by systém ESKN uvrhol roky dozadu a nielen finančné škody pre štát by boli obrovské.

Variant A „legalizuje“ prevádzku elektronických služieb katastra nehnuteľnosti za týchto nákladov:

- 256 519,84 EUR (v skutočnosti ešte menej o príslušenstvo k pokute, ktorého výška je meniac sa v čase). Náklady a škody pri variante B dosahujú
- očakávanú výšku 30 378 541,38 EUR a
- ďalšie riziká až do výšky 20 038 725,00 € EUR.

Obidva varianty majú riziko korekcie zo strany SORO (riadiaci orgán projektu) v určitej výške, avšak variant A minimalizuje toto riziko ako aj pravdepodobnú výšku tým, že **ciele projektu budú naplnené. Naproti tomu a variant B má vysokú pravdepodobnosť korekcie vo vysokej miere, ktorá môže ísť až do výšky 27 796 652,07 EUR.**

Z komplexného hľadiska (ekonomického, technického i právneho) v dostupnom časovom horizonte je jednoznačne variant A pre štát **výhodnejší a prospešnejší a ekonomickejší** ako variant B, ktorý by **ESKN technicky uvrhol roky dozadu s obrovskými škodami pre štát.**

Variant A umožňuje prevádzku systému ESKN a rozvoj celého ISKN, variant B zavádza stav katastra nehnuteľností niekoľko rokov späť a obnovuje beh nepodporovaných systémov na ďalšie nešpecifikované obdobie.

Z pohľadu právneho je jednoznačne variant A pre štát **výhodnejší a prospešnejší a ekonomickejší** ako variant B, ktorý by systém **ESKN uvrhol roky dozadu a nielen finančné škody pre štát by boli obrovské.**

Súdne spory môžu veľmi pravdepodobne **trvať niekoľko rokov a výsledok súdnych sporov je neistý,** pričom v prípade neúspechu ÚGKK SR v prevažnej časti jednotlivých súdnych sporov **hrozí, že ÚGKK SR bude uložená povinnosť nahradiť DWC Slovakia a. s. trovu súdneho konania.**

Z pohľadu časového je jednoznačne variant A pre štát **výhodnejší a prospešnejší a ekonomickejší** ako variant B, ktorý by systém **ESKN uvrhol roky dozadu a nielen finančné škody pre štát by boli obrovské.**

Variant A dosiahnuteľný do konca 08/2021, riešenie variantu B by trvalo niekoľko rokov s nejasnými výsledkami. Z pohľadu spoločenského je jednoznačne variant A pre štát **výhodnejší a prospešnejší a ekonomickejší** ako variant B, ktorý by systém **ESKN uvrhol roky dozadu a nielen finančné škody pre štát by boli obrovské.**

Variant A ukončuje problémový projekt ESKN s prevzatím výstupov a potrebných práv pre ďalší rozvoj ISK, čím udržuje minimálne súčasnú úroveň prevádzkovaných služieb KN a jeho informačného systému pre verejnosť. Variant B má významné negatívne spoločenské dopady:

- nespokojnosť pracovníkov rezortu katastra nehnuteľností,
- nespokojnosť verejnosti,
- možné vypnutie portálu s údajmi katastra v súčasnej komfortnej podobe,
- nespoľahlivá prevádzka informačných systémov katastra nehnuteľností,
- zvýšené riziko havárií a porúch zastaraných systémov
- problémy s dodržiavaním zákonnosti,
- riziká právnej neistoty,
- zhoršenie podnikateľského prostredia,
- zhoršenie stupňa transparentnosti procesov katastra.

ÚGKK SR precízne testoval nasadenú verziu ESKN B 37.5. Po testovaní poslednej verzie a odstránení chýb **Projektový výbor ESKN s ohľadom na celospoločenské dopady a pre značnú prevahu prínosov nad rizikami variantu A – teda k prevzatíu dokončenej časti projektu ESKN, ktorý je pre štát výhodnejší a prospešnejší a ekonomickejší ako variant B, ktorý by systém ESKN uvrhol roky dozadu a nielen finančné škody pre štát by boli obrovské, ODPORUČIL štatutárom podpísať akceptačný protokol aj licenčnú zmluvu a dohodu o urovnaní.**

Dlhodobý tlačný balvan pred slovenským katastrom ÚGKK SR odvalilo, čo stálo množstvo energie, úsilia a času a teraz je otvorená cesta dopredu s možnosťami rozvoja slovenského katastra na potreby 21. storočia, ktoré sú už pripravené a máte sa načo tešiť ako občania tak aj právnické osoby, ale aj štát vo všeobecnosti.